

แผนแม่บท
12

การพัฒนาการเรียนรู้

ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21
เพิ่มประสิทธิภาพการศึกษาระดับ พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาที่หลากหลาย

พ.ศ.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาสำหรับเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนไทยให้มีการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ยังต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สามารถพัฒนาสมรรถนะ ศักยภาพ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้คนไทยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
120001	คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลก ศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการศึกษา ไม่เกินอันดับที่ 40 ในปี 2570
120002	คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ในปี 2570
Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
120101	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลก ศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น	(1) ดัชนีการพัฒนาศูนย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน ในปี 2570 (2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ 1) ภาษาไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ในปี 2570 2) ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี 2570 3) คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี 2570 4) วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี 2570
120201	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ในปี 2570

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (12) การพัฒนาการเรียนรู้

แผนแม่บทฯ ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ฉบับปรับปรุง) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- แผนปฏิบัติการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร)	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

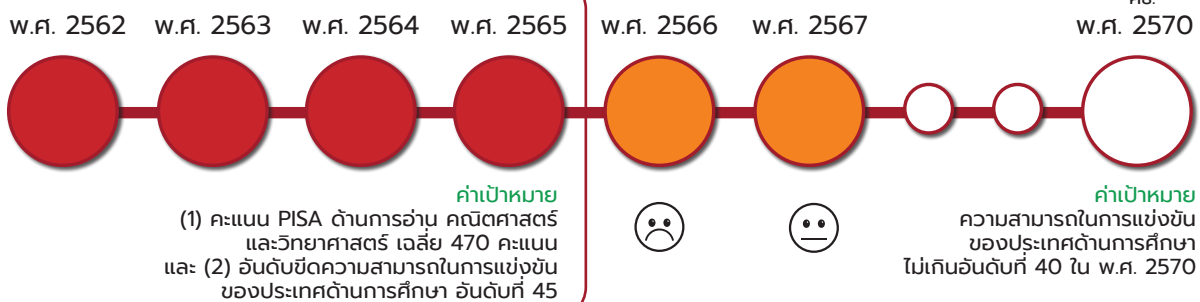
เป้าหมายระดับประเด็น
แผนแม่บทฯ (Y2)

120001

คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน
สากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษ
ที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร
และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
เพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ค.ร.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาระดับ (อันดับ)				
120001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 53	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 54	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 54	ไม่เกิน อันดับที่ 51	ไม่เกิน อันดับที่ 40
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง 😞 ร้อยละ 1.8	คงเดิม 😊		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 94 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 74 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยง ในการบรรลุเป้าหมาย

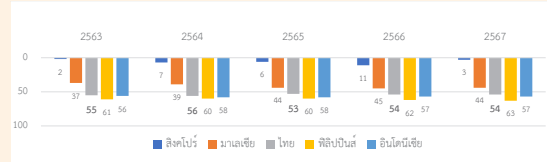
คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พิจารณาจากความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษารวบรวมโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาระดับที่ 54 จาก 67 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก เท่ากับปีก่อนหน้า และอยู่อันดับที่ 3 จาก 5 ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยตัวชี้วัดด้านการศึกษามีทั้งหมด 20 ตัวชี้วัด อันดับดีขึ้น 6 ตัวชี้วัด อันดับคงที่ 5 ตัวชี้วัด และอันดับแย่ลง 9 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่มีการเปลี่ยนแปลงอันดับดีขึ้นอย่างชัดเจน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของทั้งประเทศต่อ GDP อันดับดีขึ้นจากอันดับ 51 เป็นอันดับที่ 32 อัตราส่วนประชากรที่สำเร็จการศึกษา

ในระดับอุดมศึกษา อันดับดีขึ้นจากอันดับที่ 46 เป็นอันดับที่ 44 ขณะที่ตัวชี้วัดที่มีการเปลี่ยนแปลง อันดับลดลงอย่างชัดเจน ได้แก่ คุณภาพการจัดการศึกษาสาขาบริหารจัดการตอบโจทย์ความต้องการของธุรกิจ อันดับลดลงจากอันดับที่ 19 เป็นอันดับที่ 32 ทักษะทางภาษาที่ตอบโจทย์ความต้องการของ

ภาคธุรกิจ อันดับลดลงจากอันดับที่ 47 เป็นอันดับที่ 54 และผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) อันดับลดลงจากอันดับที่ 49 ไปอยู่อันดับที่ 54 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อันดับ 54 จาก 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดังเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 51) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 74 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ผลการจัดอันดับ IMD ด้านการศึกษาประเทศอาเซียน

ที่มาของข้อมูล : IMD World Competitiveness Yearbook

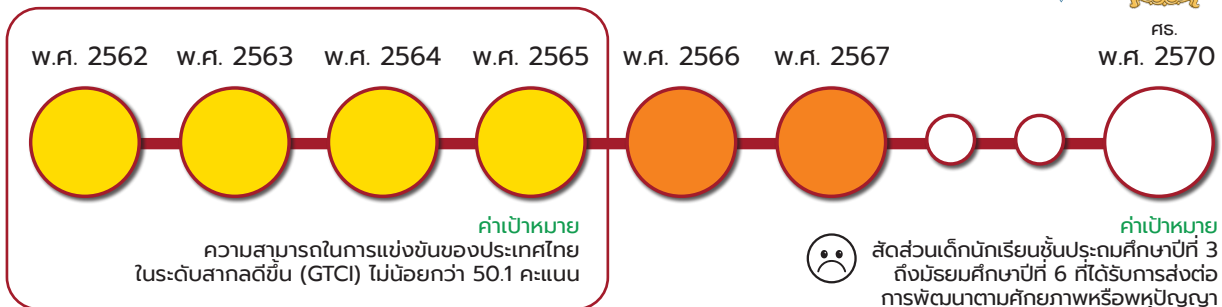
ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการพัฒนาให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อาทิ การกระจายทรัพยากรทางการศึกษา การจัดสรรครูโดยใช้อัตราส่วนนักเรียนต่อครูอาจจะยังไม่เหมาะสม โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อย จะประสบปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน หรือสอนไม่ตรงสาขาวิชา รวมถึงการจัดสรรงบประมาณตามจำนวนนักเรียนซึ่งจะทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการจัดสรรงบประมาณในจำนวนที่น้อย ไม่เพียงพอต่อการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาใช้ในการสอน **คุณภาพการศึกษา** สะท้อนจากผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากลทั้งในการศึกษาระดับประถม มัธยม และมหาวิทยาลัยที่อาจยังไม่ตอบสนองความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศ ทักษะภาษาที่อาจยังไม่ตอบโจทย์ความต้องการของภาคธุรกิจ **รูปแบบการจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อม** ที่อาจยังไม่เอื้อต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ดังนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ควรพิจารณาออกแบบแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน** อาทิ การกระจายทรัพยากรทางการศึกษา การสนับสนุนเครื่องมือการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความจำเป็นของพื้นที่ นอกจากนี้ **ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนรู้บนฐานสมรรถนะที่ยืดหยุ่นสำหรับผู้เรียนที่มีเงื่อนไขชีวิตที่หลากหลายที่มีความจำเป็นที่แตกต่างกัน** ควบคู่กับการพัฒนา**ทักษะครูสอนภาษา** ให้มีทักษะที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ใช้ภาษา เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะสมัยใหม่ที่เอื้อต่อการปรับตัวในอนาคตและตอบสนองความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศได้อย่างแท้จริง

เป้าหมายระดับประเด็น
แผนแม่บทฯ (Y2)

120002

คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
ตามความถนัดและความสามารถ
ของพหุปัญญาดีขึ้น

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 120002 ใน พ.ศ. 2566 ตัวชี้วัดมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สีแดงสถานะการบรรลุเป้าหมายที่แสดงไว้ใน พ.ศ. 2566 อาจมีเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (ร้อยละ)				
120002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของกรรณราช		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,871,486 คน ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,718,951 คน สัดส่วนร้อยละ 82.04 (การเก็บข้อมูลมีน้ำหนักเป็นครั้งแรกของการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา) สัดส่วนร้อยละ 41.02 (revised)* (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,231,001 คน ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,705,135 คน สัดส่วนร้อยละ 68.67 (การเก็บข้อมูลมีน้ำหนักเป็นครั้งแรกของการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา) สัดส่วนร้อยละ 34.33 (proxy)**	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากข้อมูล พ.ศ. 2566 เป็นการเก็บข้อมูลครั้งแรกที่มีค่าเป็นปัจจุบันที่สุด	แยลง ร้อยละ 16.30		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 57.22 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 57.22 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 120002 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยปัจจุบันการดำเนินการยังเป็นเพียงการเก็บข้อมูลจากการสำรวจพหุปัญญาโดยที่ยังไม่ได้มีการส่งต่อกลุ่มที่ได้รับการสำรวจดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามพหุปัญญา จึงให้น้ำหนักของการเก็บข้อมูลจากการสำรวจพหุปัญญาเป็นครึ่งหนึ่งของการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ส่งผลให้สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 34.33 (สัดส่วนการคัดกรองฯ พ.ศ.2567 อยู่ที่ร้อยละ 68.67) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ที่ร้อยละ 41.02 (สัดส่วนการคัดกรองฯ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 82.04) (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2567 ซึ่งยังไม่เป็นข้อมูลสุทธิ โดยปีการศึกษา 2567 จะสิ้นสุดการจัดเก็บข้อมูลในวันที่ 31 มีนาคม 2568) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ง คิดเป็นร้อยละ 16.30 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 57.22 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** อย่างไรก็ตาม ข้อมูลในการคำนวณนี้เป็นเพียงเฉพาะข้อมูลของผู้เรียนในสังกัด สพฐ. เท่านั้น โดยมีเพียง ร้อยละ 55.3 ของนักเรียนทั้งหมด

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการพัฒนาให้คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น อาทิ **ระบบข้อมูล**ยังกระจายไม่เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในเชิงข้อมูล การคัดกรองและข้อมูลการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษตามหลักพหุปัญญา ทำให้การส่งต่อการพัฒนาขาดช่วง **แหล่งเรียนรู้/สถานศึกษา**ยังไม่สามารถจัดการศึกษาบนฐานพหุปัญญาได้อย่างเต็มศักยภาพเนื่องจากขาดการนำข้อมูลจากการประเมินมาใช้ประกอบกระบวนการจัดการเรียนการสอน และขาดการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในการส่งต่อการพัฒนาตามหลักพหุปัญญา **สภาพแวดล้อม**ที่ยังไม่เอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียน อาทิ การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การแนะนำอาชีพ การสร้างแรงบันดาลใจให้เห็นถึงโอกาสในการทำงานตามพหุปัญญาของผู้เรียนที่ยังมีอย่างจำกัด โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ดังนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการ**วัดความสามารถพิเศษ**ของนักเรียนให้ครบทั้งหมดและพัฒนา**ระบบข้อมูล**การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา**รายบุคคล**ให้ครอบคลุมนักเรียนในทุกสังกัดการศึกษา และให้ความสำคัญกับการส่งต่อ พัฒนาห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและสถานที่สาธารณะในการเพิ่มโอกาสในการพัฒนาและแสดงความสามารถ การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการเข้ามาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางพหุปัญญา รวมถึงพัฒนาระบบติดตามผลผู้เรียนการพัฒนาตามพหุปัญญา**รายบุคคล**

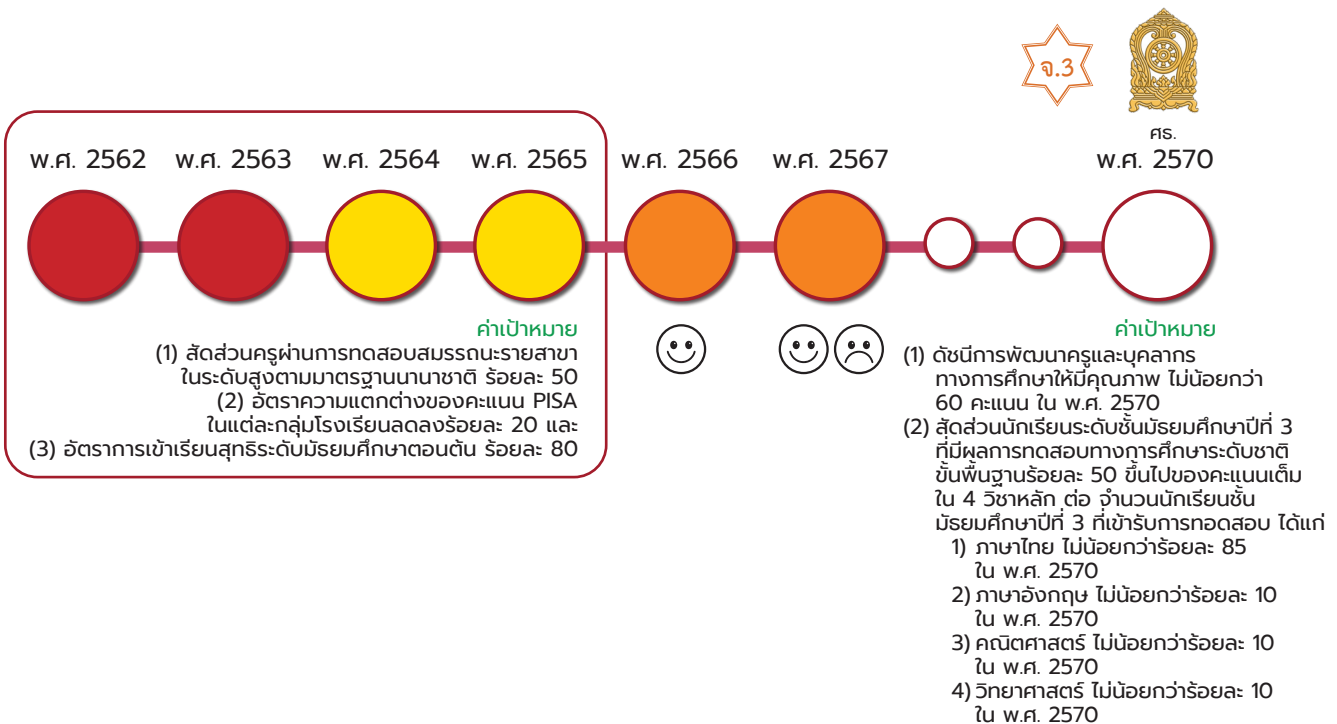
แผนแม่บทย่อย

การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนอง
ต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)

120101

คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน
มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลก
ศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้
อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 120101 ใน พ.ศ. 2565 - 2566 ตัวชี้วัดมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้แสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายที่แสดงไว้ใน พ.ศ. 2566 อาจมีเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. ดัชนีการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ (คะแนน)				
120101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 38.89 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 48.93 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 58 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์ การพัฒนาได้เนื่องจากข้อมูล พ.ศ. 2566 เป็นการเก็บตัวชี้วัด ครั้งแรกที่ความน่าเชื่อถือสูงสุด	ดีขึ้น 😊 ร้อยละ 25.80		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 84.36 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 81.55 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :

2. สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่
- 1) ภาษาไทย (ร้อยละ)
 - 2) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ)
 - 3) คณิตศาสตร์ (ร้อยละ)
 - 4) วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ)

	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 1) ภาษาไทย ร้อยละ: 53.92 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ: 8.19 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ: 5.31 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ: 4.22 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 17.91 (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 1) ภาษาไทย ร้อยละ: 59.21 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ: 9.26 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ: 4.59 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ: 5.74 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 19.70 (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 1) ภาษาไทย ร้อยละ: 55.13 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ: 8.80 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ: 6.22 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ: 3.13 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 18.32	1) ภาษาไทย ร้อยละ: 85 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ: 10 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ: 10 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ: 10	1) ภาษาไทย ร้อยละ: 85 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ: 10 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ: 10 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ: 10
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		1) ภาษาไทย ดีขึ้น ร้อยละ: 9.81 2) ภาษาอังกฤษ ดีขึ้น ร้อยละ: 13.06 3) คณิตศาสตร์ แย่ลง ร้อยละ: 13.56 4) วิทยาศาสตร์ ดีขึ้น ร้อยละ: 36.02 เฉลี่ย 4 วิชา ดีขึ้น 😊 ร้อยละ: 11.33	1) ภาษาไทย แย่ลง ร้อยละ: 6.89 2) ภาษาอังกฤษ แย่ลง ร้อยละ: 4.97 3) คณิตศาสตร์ ดีขึ้น ร้อยละ: 35.51 4) วิทยาศาสตร์ แย่ลง ร้อยละ: 45.47 เฉลี่ย 4 วิชา แย่ลง 😞 ร้อยละ: 5.45		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				1) ภาษาไทย ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ: 64.86 ของค่าเป้าหมาย 2) ภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ: 88.00 ของค่าเป้าหมาย 3) คณิตศาสตร์ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ: 62.20 ของค่าเป้าหมาย 4) วิทยาศาสตร์ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ: 31.30 ของค่าเป้าหมาย เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 61.59	1) ภาษาไทย ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ: 64.86 ของค่าเป้าหมาย 2) ภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ: 88.00 ของค่าเป้าหมาย 3) คณิตศาสตร์ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ: 62.20 ของค่าเป้าหมาย 4) วิทยาศาสตร์ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ: 31.30 ของค่าเป้าหมาย เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 61.59
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด					คิดเป็นร้อยละ: 71.59 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสียง ในบรรดาเป้าหมาย
หมายเหตุ : การคำนวณค่าสถานะการบรรลุเป้าหมาย (1) ตัวชี้วัดที่ 1 = 81.55 (2) ตัวชี้วัดที่ 2 มีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(64.86 \times 88.00 + 62.20 \times 31.30)}{4} = 61.59$ (3) โดยมีการคำนวณค่าสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ $\frac{(81.55 + 61.59)}{2} = 71.59$					

คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

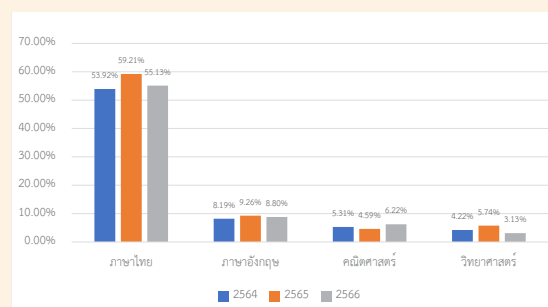
(1) ดัชนีการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ จัดทำโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ดัชนีการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ มีคะแนนอยู่ที่ 48.93 คะแนน คำนวณจากข้อมูลคูและบุคลากรทางการศึกษาที่สามารถระบุสังกัดได้จำนวนทั้งสิ้น 382,364 คน จากจำนวนคูและบุคลากรทั้งหมด 2,860,030 คน (อาจมีการนับซ้ำ) ที่ได้รับการอบรมและพัฒนาผ่านการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใน 4 แผนงานหลัก ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย 4 แผนงานหลัก (ร้อยละ 60) คิดเป็นร้อยละ 139.23 10.78 28.94 และ 16.77 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคะแนนอยู่ที่ 38.89 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 25.80

ในขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 58 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84.36 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 81.55 ของค่าเป้าหมาย

แผนงานหลัก	ค่าเป้าหมาย	พ.ศ. 2566		คิดเป็นร้อยละ	เทียบค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)	พ.ศ. 2567		คิดเป็นร้อยละ	เทียบค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)
		ทั้งหมด (คน)	ผลการดำเนินการ (คน)			ทั้งหมด (คน)	ผลการดำเนินการ (คน)		
1. การส่งเสริมครูภาษาอังกฤษให้ได้รับการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ ตามกรอบมาตรฐาน CEFR หรือมาตรฐานอื่น ๆ	ร้อยละ 60	42,777	4,278	10.00	16.67	42,827	35,776	83.54	139.23
2. การส่งเสริมการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning/ครุยุคใหม่	ร้อยละ 60	623,011	230,799	37.05	61.74	555,606	45,926	6.47	10.78
3. การส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 60	1,270,464	14,176	1.12	1.86	1,138,372	197,661	17.36	28.94
4. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สวัสดิการ สวัสดิภาพ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 60	1,240,111	560,329	45.18	75.31	1,123,225	113,001	10.06	16.77
คิดเป็นคะแนน					38.89	คิดเป็นคะแนน		48.93	

(2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ (1) ภาษาไทย (2) ภาษาอังกฤษ (3) คณิตศาสตร์ (4) วิทยาศาสตร์ จัดทำโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีสัดส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบ

สัดส่วนนักเรียนชั้น ม. 3 ที่สอบผ่านร้อยละ 50
ใน 4 วิชาหลัก ปี 2564 -2566

ที่มาของข้อมูล : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม วิชาภาษาไทย ร้อยละ 55.13 วิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 8.80 วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 6.22 และวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 3.13 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 59.21 9.26 4.59 และ 5.74 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาในภาพรวมที่แย่ลง โดยมี 3 วิชา ที่มีสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 6.89 4.97 และ 45.47 และมีวิชาที่มีสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นเพียง 1 วิชา คือ วิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 35.51 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 10 10 และ 10) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 64.86 10.35 7.32 และ 3.68 ของค่าเป้าหมาย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 61.59

120101

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 71.59 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้มีสมรรถนะและทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่รองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมความรู้และพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อาทิ ทักษะด้านดิจิทัล ทักษะอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพให้แก่ผู้เรียน ขณะเดียวกันสะท้อนให้เห็นความพยายามในการนำระบบดิจิทัลเข้ามาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้น เช่น การพัฒนามหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทยเพื่อการจัดการเรียนการสอนในระบบเปิด การพัฒนาฐานข้อมูลการเรียนรู้ขนาดใหญ่เพื่อวางแผนสำหรับการบริหารจัดการการศึกษา และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีทักษะให้รองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เป็นต้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ โครงการส่งเสริมการนำผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้เป็นเครื่องมือช่วยขับเคลื่อนการยกระดับการเรียนการสอน โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งพัฒนารูปแบบการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้เป็นเครื่องมือช่วยขับเคลื่อนการยกระดับการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่มีขนาดและสถานที่ตั้งแตกต่างกัน เพื่อพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับขนาดและสถานที่ตั้งของสถานศึกษา โครงการพัฒนาผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครูวิทยากรแกนนำและครูเครือข่ายโครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (สควค.) ให้สามารถขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ที่มุ่งพัฒนาหลักสูตรและดำเนินการอบรมผู้บริหารโรงเรียน (ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ) ให้เป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางฐานสมรรถนะในโรงเรียนได้ พัฒนาหลักสูตรและดำเนินการอบรมศึกษานิเทศก์เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อเป็นพี่เลี้ยงทางวิชาการและพัฒนาเสริมสร้างครู สควค. ในเขตพื้นที่ที่มีสมรรถนะและความสามารถในการเป็นครูผู้นำจัดกระบวนการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตรและฐานสมรรถนะที่เน้นการคิดและการแก้ปัญหาแก่นักเรียนในโครงการทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานและส่งเสริมสวัสดิภาพบุคลากรในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ การพัฒนาเครือข่ายด้านการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์ม Big Data Ecosystem เพื่อเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการด้านการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น ดังนี้ (1) **หลักสูตรและการประเมินผลผู้เรียน** หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับปัจจุบันจัดทำขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ยังไม่ได้มีการปรับปรุงเนื้อหาหลักให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ขณะเดียวกันในเชิงการวัดผลยังเป็นการเน้นวัดผลคะแนนที่ทำให้เกิดการแข่งขันมากกว่าทักษะที่ผู้เรียนจะได้รับ (2) **การพัฒนาครูผู้สอนและภาระงาน** ครูผู้สอนยังคงเผชิญกับภาระงานที่นอกเหนือจากการสอนและงานเอกสารจำนวนมาก ซึ่งลดทอนระยะเวลาที่ครูผู้สอนอาจใช้เพื่อจัดเตรียมการเรียนการสอนและพัฒนาตนเอง ขณะเดียวกันในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้สอนนั้น ยังเป็นการประเมินโดยระบบศึกษานิเทศก์และการตรวจประเมินโดยเอกสาร ซึ่งมีภาระทางเอกสารที่ต้องดำเนินการจำนวนมากแต่อาจไม่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการสอน นอกจากนี้ยังคงขาดฐานข้อมูลการพัฒนาบุคลากรครูที่สามารถบ่งชี้สมรรถนะที่จำเป็นของครูผู้สอนและช่วยวางแผนการพัฒนาสมรรถนะครูรายบุคคลที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศได้ (3) **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน** รูปแบบการเรียนการสอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนในปัจจุบันยังคงเน้นการเรียนในลักษณะบรรยายเป็นหลัก ซึ่งขาดการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และอาจไม่สอดคล้องกับพฤติกรรม/ความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน และสื่อการสอนยังขาดความน่าสนใจและไม่กระตุ้นให้เกิดความต้องการในการเรียนรู้ ประกอบกับโครงสร้างเวลาเรียนที่ผู้เรียนต้องใช้เวลานาน ทำให้ผู้เรียนขาดเวลาพัฒนาตนเองตามความสนใจหรือเงื่อนไขชีวิตของผู้เรียนบางกลุ่มที่ต้องทั้งเรียนรู้และทำงานไปพร้อมกัน (4) **การพัฒนาสื่อและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้** ยังพบว่ามีโรงเรียนที่ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ อาทิ โปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เสถียร นอกจากนี้ ในการจัดบรรยากาศในห้องเรียนยังขาดการจัดบรรยากาศที่ดีในการเรียน อาทิ การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในห้องเรียน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็น มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น ประเด็นที่ควรเร่งพัฒนา ดังนี้ (1) **หลักสูตรและการประเมินผลผู้เรียน** ในระยะสั้นควรปรับวิธีการประเมินผลให้มีความหลากหลาย สะท้อนถึงสมรรถนะและการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ขณะเดียวกันในระยะยาวควรพิจารณาขยายการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะที่ประสบความสำเร็จในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กระจายไปยังสถานศึกษา นอกเขตพื้นที่นวัตกรรม โดยอาจดำเนินการให้มีแนวทางหรือคู่มือที่ระบุวิธีการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ตลอดจนกระบวนการวัดผลและประเมินผลสมรรถนะนักเรียนที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะสามารถเข้าใจเนื้อหาในหลักสูตรได้ง่ายยิ่งขึ้นและเห็นผลในวงกว้าง (2) **การพัฒนาครูผู้สอนและภาระงาน** ควรพิจารณาปรับปรุงวิธีการประเมินครูผู้สอน โดยอาจใช้ตัวบ่งชี้อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการจัดทำเอกสาร อาทิ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน หรือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการงาน (work flow) ในการประเมินผล โดยลดขั้นตอนการจัดทำเอกสารที่ซ้ำซ้อนหรือคู่ขนานที่สร้างภาระให้กับผู้สอน

120101

รวมทั้งควรพัฒนาฐานข้อมูลการพัฒนาทักษะของครูผู้สอน เพื่อให้สามารถออกแบบบัญชีการพัฒนาทักษะรายบุคคลของผู้สอนได้ (3) **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน** ควรปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียนให้มีความยืดหยุ่นและมีระยะเวลาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามความสนใจและสอดคล้องกับชีวิตของผู้เรียนได้ รวมทั้งปรับแนวทางหลักในการจัดการเรียนการสอนโดยให้ความสำคัญกับวิธีอื่น ๆ ที่นอกจากการบรรยาย อาทิ การเรียนรู้ผ่านการแก้ไขปัญหา หรือการเรียนรู้ผ่านโครงงาน (4) **การพัฒนาสื่อและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้** ควรพิจารณาปรับปรุงพื้นที่สำหรับนักเรียนในการคิดเชิงสร้างสรรค์หรือทำกิจกรรม เช่น การมีนักจิตวิทยาเด็ก คาบเรียนว่างที่ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย และการจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ดี อาทิ การจัดห้องเป็นรูปตัว U เพื่อให้มีการโต้ตอบและการมองเห็นระหว่างนักเรียนและครูได้ชัดเจน ทั้งนี้ ควรมีนักจิตวิทยาเพื่อสนับสนุนพื้นที่ปลอดภัยของคุณครูร่วมด้วย รวมทั้งควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนให้มีความพร้อมและทันสมัย และเชื่อมโยงความร่วมมือจากภายนอกเพื่อเพิ่มโอกาสในการใช้ทรัพยากรใหม่ ๆ

120201

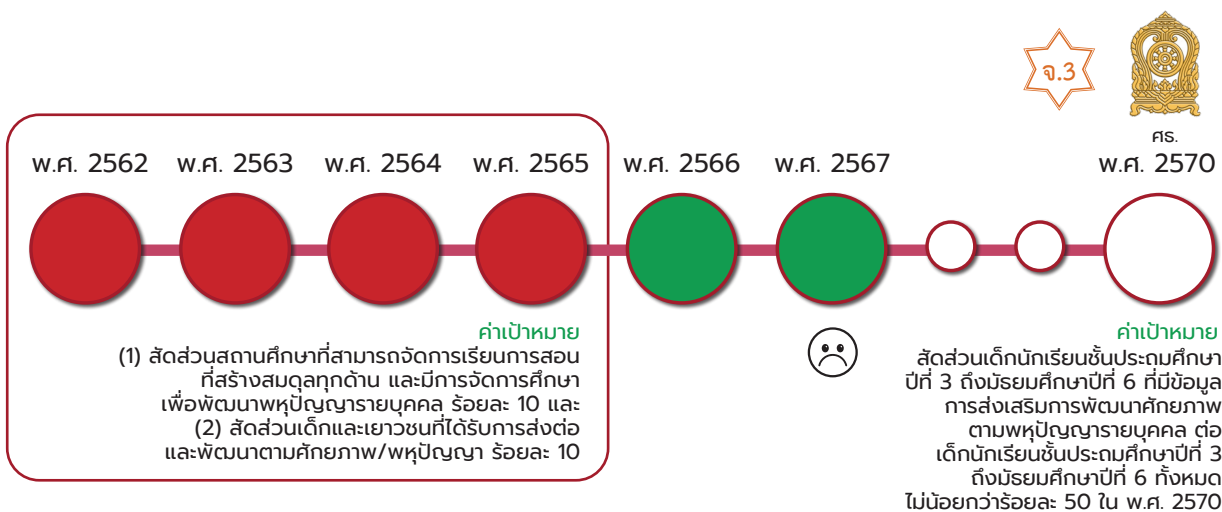
แผนแม่บทย่อย

การตระหนักถึงพหุปัญญา
ของมนุษย์ที่หลากหลาย

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)

120201

ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริม
การพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา
เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อ
การพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น

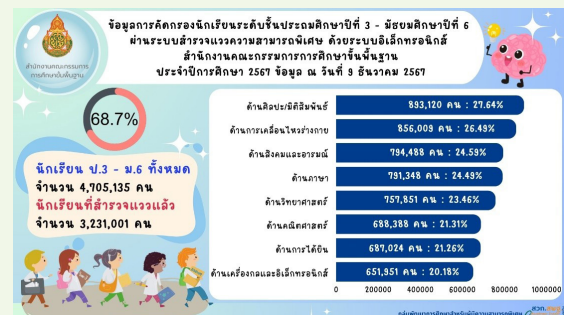
หมายเหตุ : * เป้าหมาย 120201 ใน พ.ศ. 2566 ตัวชี้วัดมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้แสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายที่แสดงไว้ใน พ.ศ. 2566 อาจมีเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :		สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด (ร้อยละ)			
120201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแว่วความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,871,486 คน ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,718,951 คน สัดส่วนร้อยละ 82.04 (revised)* (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแว่วความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,231,001 คน ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,705,135 คน สัดส่วนร้อยละ 68.67 (proxy)**	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากข้อมูล พ.ศ. 2566 เป็นการเก็บตัวชี้วัดครั้งแรกที่มีความเป็นปัจจุบันล่าสุด	แยลง ร้อยละ 16.30		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 137.34 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 137.34 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 120201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแว่วความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแว่วความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัด สพฐ. ได้รับการคัดกรองความถนัดและความสามารถของพหุปัญญา จำนวน 3,231,001 คน คิดเป็นร้อยละ 68.67 ของจำนวนนักเรียนในระดับชั้นดังกล่าวทั้งหมด (จำนวน 4,705,135 คน) โดยมีนักเรียนที่มีแว่วความสามารถพิเศษด้านศิลปะและมิติสัมพันธ์มากที่สุด (ร้อยละ 27.64) และมีแว่วความสามารถพิเศษด้านเครื่องดนตรีและอิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด (ร้อยละ 20.18) (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2567) ซึ่งยังไม่เป็นข้อมูลสุทธิ โดยปีการศึกษา 2567 จะสิ้นสุดการจัดเก็บข้อมูลในวันที่ 31 มีนาคม 2568) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ที่ร้อยละ 82.04 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแยลง คิดเป็นร้อยละ 16.30 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 137.34 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา ตลอดจนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การยกระดับศักยภาพครู และการเสริมสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามพหุปัญญาของผู้เรียน** โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นการส่งเสริมโรงเรียนเอกชนให้สามารถคัดกรองและออกแบบการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาของผู้เรียน **โครงการพัฒนาศักยภาพครูและสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนอาชีวศึกษา** โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมุ่งพัฒนาศักยภาพครูอาชีวศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญาให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษาทุกระดับได้ รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญาให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษาทุกระดับ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการบูรณาการฐานข้อมูลการวัดแหวตามหลักพหุปัญญาในสังกัด สพฐ. พร้อมทั้งอบรมพัฒนาครูผู้สอนในหน่วยงานสังกัดต่าง ๆ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพหุปัญญาและการคัดกรองพหุปัญญาของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังมีความจำเป็นต้องบูรณาการฐานข้อมูลการวัดแหวตามหลักพหุปัญญาในทุกสังกัดที่ยังไม่ปรากฏเด่นชัด

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการยกระดับให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ระบบข้อมูล** ขาดฐานข้อมูลนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษตามหลักพหุปัญญาของประเทศในภาพรวม โดยบางสังกัดยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลที่ชัดเจน อาทิ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทำให้การติดตามและส่งต่อการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ รูปแบบการคัดกรองพหุปัญญาเน้นการประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ในลักษณะ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ที่อาจไม่ได้บ่งชี้ถึงระดับสมรรถนะหรือความสม่ำเสมอของการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียน ทำให้ยากต่อการระบุระดับความสามารถพิเศษตามความจริงอันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งต่อการพัฒนา อีกทั้ง ยังขาดการเชื่อมโยงฐานข้อมูลโครงการพิเศษด้านการพัฒนากำลังคนผู้มีความสามารถพิเศษด้านพหุปัญญาที่อาจกระจายตัวในฐานข้อมูลการพัฒนากำลังคนต่าง ๆ อาทิ ฐานข้อมูลกำลังคนภาครัฐระดับปริญญาเอก ฐานข้อมูลนักเรียนทุนรัฐบาลด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และนวัตกรรม ทำให้การติดตามการส่งต่อการพัฒนาพหุปัญญาไม่สามารถดำเนินการได้เต็มศักยภาพ ขณะที่ **แหล่งเรียนรู้และผู้สอน** ยังไม่สามารถจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้มีความสามารถพิเศษครูยังขาดการใช้ผลการประเมินตามหลักพหุปัญญาไปใช้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และยังไม่มีกระบวนการประเมินผลด้านพหุปัญญาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมหรือการประเมินผลในชั้นเรียน นอกจากนี้ **สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาพหุปัญญา** ขาดการวางมาตรการกลไกที่ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม

ในการพัฒนาหรือส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านพหุปัญญาเข้าปฏิบัติงานเพื่อร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ขณะที่ผู้ปกครอง หรือเพื่อนร่วมชั้นของนักเรียนยังไม่มีบทบาทในการร่วมสำรวจ/คัดกรองด้านพหุปัญญา จึงทำให้ข้อมูลอาจขาดความครอบคลุม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้วอย่างไรก็ดี พ.ศ. 2567 มีสถานการณ์แย่งกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้สามารถรักษาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับการสำรวจ/คัดกรอง/วัดระดับ/ติดตามและประเมินผลผู้เรียนด้านพหุปัญญาให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกสังกัด โดยอาจพิจารณาต้นแบบการดำเนินงานของระบบสำรวจวัดแวວความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของ สพฐ. ซึ่งมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาเป็นแนวทางการขยายผล ควบคู่กับการบูรณาการข้อมูลให้อยู่ในฐานข้อมูลเดียวกันทั้งฐานข้อมูลการวัดแวວตามหลักพหุปัญญาและฐานข้อมูลโครงการพิเศษด้านการพัฒนา กำลังคนของประเทศ อาทิ โครงการพิเศษด้านการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี พร้อมทั้งมีการแสดงผลในรูปแบบแดชบอร์ด อันจะทำให้ระบบข้อมูลสามารถใช้ประโยชน์ในการติดตามและกำหนดทิศทางการพัฒนากำลังคนผู้มีความสามารถพิเศษเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้ ครูผู้สอน และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามพหุปัญญาของผู้เรียน โดยการจัดสรรทรัพยากรและพัฒนาองค์ความรู้ให้กับสถานศึกษาและผู้สอนให้เพียงพอ สามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามพหุปัญญาแต่ละด้านกับหลักสูตรการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถติดตามและประเมินผลด้านพหุปัญญาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมและการประเมินในชั้นเรียนให้สามารถสะท้อนระดับสมรรถนะของผู้เรียนได้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ ศูนย์การเรียนรู้ โรงเรียนเฉพาะด้านต่าง ๆ ของเอกชน หรือสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน และสามารถส่งต่อผู้เรียนเข้าสู่การมีอาชีพ รวมทั้งผู้ปกครอง หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียนของผู้เรียนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการวัดแวວความสามารถ และเข้ามาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางพหุปัญญา ซึ่งหน่วยงานควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการให้ผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป